

Schoolondersteunings profiel

De Bolster

VSO De Bolster

Beelelaan 6

7383 BH Voorst

088 - 779 22 70

Directie@debolster.nl

www.debolster.nl

Brinnummer: 000A 00

Samenwerkingsverband: SWV VO 2505

<https://www.samenwerkingsverband-vo-2505.nl/>

INHOUDSOPGAVE

VOORAF

3

Inleiding
Uitgangspunten passend onderwijs en het samenwerkingsverband
Functie en opbouw schoolondersteuningsprofiel
Totstandkoming

DEEL 1: ALGEMENE GEGEVENS DE BOLSTER

5

Doelstelling
Visie
Missie
Schoolbeschrijving
Schoollocaties
Aanmeldprocedure
Regiofunctie
Leerlingpopulatie en kengetallen

DEEL 2: ONDERWIJSONDERSTEUNING DE BOLSTER

11

Aanpassing van de onderwijssituatie
Aanpassing leersituatie
Aanpassing lesmaterialen/lesinstructie
Aanpassing ruimtelijke omgeving
Inzet expertise
Ondersteuningsstructuur
Samenwerken deskundigen

DEEL 3: ONTWIKKELINGEN EN AMBITIES

23

Traumasensitief onderwijs
Aanbieden Entree-opleiding
Inwerkprotocol actualiseren en inwerkcoördinator aanstellen
Functieprofielen actualiseren
Nieuw schoolgebouw

BIJLAGEN

24

VOORAF

INLEIDING

“Elk kind heeft recht op goed en passend onderwijs,
ook de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben”

Om dit doel gezamenlijk na te kunnen streven, vormen de reguliere scholen en scholen voor speciaal onderwijs samen regionale samenwerkingsverbanden. De Bolster is onderdeel van het samenwerkingsverband VO 2505. Dit samenwerkingsverband bestaat uit alle scholen voor V(S)O van de gemeente Apeldoorn, Epe en Voorst. Binnen het samenwerkingsverband worden de ondersteuningsbehoefte, mogelijkheden en talenten van de leerling centraal gesteld. Elke leerling is uniek, dus voor iedere leerling wordt gezocht naar een passende plek met passende ondersteuning.

UITGANGSPUNTEN PASSEND ONDERWIJS EN HET SAMENWERKINGSVERBAND

Sinds 1 augustus 2014 zijn scholen verantwoordelijk om alle leerlingen een goede en passende onderwijsplek te bieden. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld:

1. Regulier waar het kan, speciaal waar het moet.
2. Een goede ondersteuningsstructuur en passend aanbod op alle scholen.
3. De juiste verbinding met ouders en maatschappelijke partners vanuit het besef dat het onderwijs het in bijzondere gevallen niet alleen kan en ook niet moet willen.
4. Een kwalitatieve goede organisatie van het samenwerkingsverband, zodat facilitaire ondersteuning vanuit scholen optimaal is.
5. Het samenwerkingsverband streeft er naar de middelen zo maximaal mogelijk ten gunste van passend onderwijs op de scholen zelf in te zetten.

FUNCTIE EN OPBOUW SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

De onderwijsbehoeften geven aan wat een leerling nodig heeft om tot leren en ontwikkeling te komen. In dit schoolondersteuningsprofiel wordt omschreven wat De Bolster voor een leerling kan betekenen en wordt in kaart gebracht welke onderwijsondersteuning geboden kan worden. Binnen het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de minimaal te bieden ondersteuning, de basisondersteuning. Alle scholen in de regio hebben afgesproken dat zij hieraan voldoen. Het samenwerkingsverband ziet er op toe dat scholen de kwaliteit van de basisondersteuning garanderen. Het niveau van de basisondersteuning wat is vastgesteld door het samenwerkingsverband is als bijlage toegevoegd.

Als VSO-school bieden wij onderwijs aan leerlingen met (zeer) intensieve en complexe onderwijsbehoeftes en hebben wij een regionale functie. Hierdoor zijn onze ondersteuningsmogelijkheden uitgebreider dan bij andere V(S)O-scholen in de regio. In het schoolondersteuningsprofiel wordt weergegeven op welke manier aan deze basisondersteuning wordt voldaan en welke specifieke en verdiepende ondersteuning geboden kan worden bij De Bolster.

Het schoolondersteuningsprofiel bestaat uit drie onderdelen:

DEEL 1: ALGEMENE GEGEVENS DE BOLSTER

In dit deel wordt in algemene termen beschreven welke doelgroep De Bolster bedient en hoe het onderwijsaanbod vorm wordt gegeven. Ook staan de missie en visie en de kenmerken van De Bolster beschreven.

DEEL 2: ONDERWIJSONDERSTEUNING DE BOLSTER

In dit deel wordt omschreven hoe De Bolster de basisondersteuning heeft vormgegeven en welke verdiepende of extra ondersteuning mogelijk is.

DEEL 3: AMBITIES EN ONTWIKKELINGEN

In dit deel worden de ontwikkelingen en ambities voor de toekomst beschreven.

TOTSTANDKOMING

Het schoolondersteuningsprofiel wordt elk jaar geëvalueerd en wanneer nodig aangepast. Vervolgens wordt het document bekeken door de Stuurgroep Kwaliteit en worden eventuele aanvullingen gedaan. Tot slot wordt het profiel ter goedkeuring voorgelegd aan de MR.

DEEL 1: ALGEMENE GEGEVENS DE BOLSTER

DOELSTELLING

De Bolster wil leerlingen met een specialistische ondersteuningsvraag zo optimaal mogelijk op weg helpen om op een actieve manier te participeren in de maatschappij. Door leerlingen op een passende manier te ondersteunen, kunnen zij hun vaardigheden maximaal ontplooien en ontwikkelen. Hierdoor staan zij sterker in de samenleving en hebben zij meer kans op een toekomst die aansluit bij hun vaardigheden en mogelijkheden.

VISIE

VSO De Bolster; een school voor een nieuwe kans.

Een school voor een nieuwe kans betekent dat alle leerlingen elke dag een nieuwe kans krijgen om hun mogelijkheden en kwaliteiten te ontdekken en tot leren te komen. Binnen het onderwijs van De Bolster doen leerlingen ervaringen op die hen het gevoel geven de moeite waard te zijn. We stellen het vergroten van eigenaarschap bij onze leerlingen en de ontwikkeling van hun kennis, vaardigheden en competenties centraal. We sluiten aan bij de individuele mogelijkheden van de leerling en bieden maatwerk. Uiteraard begeleiden en ondersteunen wij onze leerlingen in het omgaan met belemmeringen die ze hierbij tegenkomen, vanuit een competentiegerichte benadering. De Bolster geeft leerlingen de kans om toe te werken naar een toekomst waarin zij optimaal kunnen participeren in de samenleving. Die toekomst begint vandaag!

Hierbij vinden wij de volgende kenmerken belangrijk:

ONZE LEERLINGEN:

- Staan centraal, met hun dromen, drijfveren en talenten.
- Ontdekken en ontwikkelen hun vaardigheden.
- Worden persoonlijk ondersteund bij de eigen ambities, binnen de individuele mogelijkheden en die van hun omgeving (door middel van individuele leerroutes en maatwerk).
- Maken kennis met alle voorkomende onderdelen van de samenleving en het daarbij horende burgerschap.

ONZE MEDEWERKERS:

- Staan naast onze leerlingen en laten hen ervaren dat we in iedere leerling geloven.
- Zijn coachend, begeleidend en waar nodig sturend, passend bij de individuele onderwijsbehoefte volgens voor de leerling haalbare doelen.
- Hebben een open grondhouding en zijn transparant en voorspelbaar in contact.
- Zijn kritisch op het eigen handelen vanuit een professionele betrokkenheid.

VISIE OP BURGERSCHAP

De aandacht voor de vorming op goed burgerschap is verweven in het onderwijs. We zien een relatie tussen levensbeschouwelijke brede vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. het omgaan met de ander en de omgeving), actief burgerschap en sociale cohesie. We vinden het belangrijk dat leerlingen op een goede wijze met elkaar omgaan en dat ze respect hebben voor de mening en visie van anderen. In relatie met de leerlingenpopulatie besteedt de school daar waar mogelijk aandacht aan specifieke feesten die gerelateerd kunnen worden aan een bepaalde levensbeschouwing.

Bij goed burgerschap is het belangrijk dat:

- De basis van ons onderwijs is een respectvolle houding naar elkaar op school en in onze omgeving, naar de mensen die we ontmoeten en naar de dieren en de natuur om ons heen.
- Elke leerling het gevoel heeft belangrijk te zijn en daarom optimaal betrokken wordt. We praten zo weinig mogelijk over en vooral mét de leerling.
- We gericht aandacht besteden aan het leren omgaan met emoties en het aanleren en versterken van sociale vaardigheden.
- We leerlingen laten kennismaken met en wegwijs maken in de verschillen en de mogelijkheden van onze samenleving. We houden hierbij rekening met interesses en mogelijkheden van de leerling.
- We onze leerlingen leren wat verantwoordelijkheid nemen is, via ons lesprogramma maar zeker ook door het goede voorbeeld te geven in het schoolleven van alledag. Bewuste keuzes leren maken is hierbij heel belangrijk.

MISSIE

VSO De Bolster biedt leerlingen optimale ontwikkelingskansen met eigentijds onderwijs in een veilige en uitdagende leeromgeving. Onderwijs zetten we in om onze leerlingen optimaal voor te bereiden op een duurzame participatie in de samenleving. We bieden onze leerlingen de ruimte en de kans om zo optimaal mogelijk de eigen vaardigheden en kwaliteiten te ontdekken, om zo maximaal tot leren te komen.

Wij bieden onderwijs op maat en stemmen af op de pedagogische- en didactische ondersteuningsbehoefte van de leerling. We stellen het vergroten van eigenaarschap, het vergroten van kennis en de ontwikkeling van vaardigheden, competenties en persoonlijkheid hierbij centraal.

SCHOOLBESCHRIJVING

De Bolster is een school voor leerlingen tussen de 12 en 21 jaar met een licht verstandelijke beperking en/of (ernstige) gedragsproblemen of psychiatrische problematiek. De leerlingen hebben een uitstroomrichting naar de (beschutte) arbeidsmarkt of dagbesteding. De Bolster is onderdeel van Pluryn en de onderwijslocaties in Voorst bevinden zich op het terrein van orthopedagogisch behandelcentrum De Beele. Ook is er een kleinschalige locatie in Apeldoorn.

Bij De Bolster beschouwen we de ontwikkeling van de leerling als een geheel van verschillende processen op verschillende gebieden:

- Weten (didactische ontwikkeling)
- Zijn (sociaal-emotionele ontwikkeling)
- Willen (directe leervoorwaarden)
- Kunnen (werknemersvaardigheden)

Deze processen beïnvloeden elkaar voortdurend en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarnaast zijn de omgevingsfactoren ook van invloed op het functioneren van de leerling. Binnen ons onderwijs proberen we onze leerlingen, vanuit een competentiegerichte benadering, optimaal voor te bereiden op een duurzame participatie in de samenleving. We bieden onze leerlingen de ruimte en de kans om optimaal de eigen vaardigheden en kwaliteiten te ontdekken, om zo maximaal tot leren te komen. Niet alleen de didactische ontwikkeling, maar ook de sociaal-emotionele ontwikkeling, de ontwikkeling in directe leervoorwaarden en de werknemersvaardigheden van de leerling staan centraal.

Alle leerlingen op De Bolster krijgen passend onderwijs aangeboden via onderwijsarrangementen. Elk arrangement kent zijn eigen leerlijnen, streefniveaus en uitstroombestemming. Op basis van verschillende individuele en omgevingsfactoren worden leerlingen in het meest passende arrangement geplaatst. Binnen De Bolster wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende arrangementen en bijbehorende uitstroomprofielen:

Arrangement	Omschrijving	Uitstroomprofiel (participatieladder)
Arbeid	Na uitstroom zijn leerlingen in staat om volledige loonwaarde te genereren, zonder subsidie of ondersteuning.	Arbeid (trede 6)
Arbeid met ondersteuning	Na uitstroom zijn leerlingen in staat om loonvormende arbeid te	Arbeid (trede 5)

	verrichten met eventuele ondersteuning.	
Op weg naar werk	Leerlingen hebben ondersteuning nodig bij het aangaan van (sociale) activiteiten buiten de deur. De nadruk ligt op het ontwikkelen van werknemersvaardigheden en zelfredzaamheid, om de kans op het verrichten van arbeid met een vorm van loonwaarde te vergroten.	Arbeid (trede 2 t/m 4)
Dagbesteding	Leerlingen bij wie loonvormende arbeid niet tot de mogelijkheden behoort vanwege een te grote begeleidingsbehoefte en beperkte ontwikkelmogelijkheden.	Dagbesteding (trede 2 en 3)

Binnen de verschillende arrangementen kunnen leerlingen drie fases doorlopen; fase 1, 2 en 3. De fases kenmerken zich door een gedifferentieerd aanbod, waarbij de eerste en tweede fase met name zijn gericht op het oriënteren van de verschillende vakrichtingen en interesses. In fase 3 kiezen leerlingen voor een specifieke vakrichting en worden zij optimaal voorbereid op hun uitstroomprofiel. Binnen de fasering vormen stage en arbeidstraining een steeds groter onderdeel van het onderwijsprogramma en worden leerlingen stap voor stap meer verantwoordelijk gemaakt voor hun eigen leerproces.

De verschillende arrangementen en bijbehorende streefniveaus zijn visueel weergegeven in onze onderwijstrap, welke is toegevoegd aan de bijlage. Per fase hanteert de leerkracht een fase-specifieke benadering, welke zich ontwikkelt in stappen van sturend naar steeds meer coachend.

SCHOOLLOCATIES

De Bolster bestaat uit vier onderwijslocaties; De Start, De Wegwijzer, Op weg en Apeldoorn. De locaties hebben een gedifferentieerd aanbod en bedienen een specifieke doelgroep. In de bijlage is een visuele weergave toegevoegd van de verschillende onderwijslocaties en het aanbod.

AANMELDPROCEDURE

In het VSO kunnen leerlingen intensieve en meer specialistische ondersteuning krijgen. Het onderwijs op De Bolster valt in de categorie zware ondersteuning. Leerlingen hebben dan ook, op grond van hun problematiek en ondersteuningsbehoefte, een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Deze kan door de school van inschrijving/aanmelding aangevraagd worden bij het samenwerkingsverband. In de aanvraag wordt omschreven welke ondersteuningsbehoefte de leerling heeft en wat maakt dat het VSO de best passende plek is. Voor het toekennen van een TLV is, naast een ontwikkelperspectief, ook een passend deskundig advies nodig. Dit houdt in dat het

samenwerkingsverband zich voor een toelating tot het speciaal onderwijs moet laten adviseren door een orthopedagoog en een tweede deskundige.

Er zijn vier verschillende soorten toelaatbaarheidsverklaringen:

- Speciaal basisonderwijs;
- Speciaal onderwijs laag (categorie 1): voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZML), langdurig zieke kinderen (LZK), kinderen met epilepsie en kinderen met gedragsproblemen;
- Speciaal onderwijs midden (categorie 2): voor kinderen met een motorische beperking, voor kinderen met een beperkte zelfredzaamheid;
- Speciaal onderwijs hoog (categorie 3): voor kinderen met een (meervoudige) lichamelijke en/of verstandelijke beperking.

De Bolster biedt onderwijs aan leerlingen met een TLV categorie 1,2 en 3. De Bolster biedt de mogelijkheid om eerst oriënterend een gesprek en rondleiding op maat te verzorgen, om te inventariseren of De Bolster een passende plek kan bieden. Om een leerling aan te melden op school, kan op de website een aanmeldformulier worden ingevuld. Een leerling wordt vervolgens besproken door de Commissie voor de Begeleiding (CvB) en samen met de ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. Er wordt daarna beoordeeld of het ondersteuningsprofiel van De Bolster past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Wanneer dit het geval is, kan de leerling geplaatst worden. Wanneer er niet direct plek is, wordt de leerling op de wachtlijst geplaatst en wordt er zo snel mogelijk ruimte gecreëerd.

REGIOFUNCTIE

De Bolster vervult een belangrijke regiofunctie. Het team van De Bolster heeft de expertise en veel maatwerkmogelijkheden in huis om een specifieke doelgroep te bedienen die niet tot ontwikkeling komt op andere scholen in de regio. Hierdoor komen onze leerlingen uit alle omliggende gemeenten en worden er veel leerlingen uit de wijde omgeving naar De Bolster doorverwezen. Hierdoor werken wij veel samen met de volgende samenwerkingsverbanden:

- Samenwerkingsverband VO 2505: <https://www.samenwerkingsverband-vo-2505.nl/>
- Samenwerkingsverband VO Deventer: <http://www.samenwerkingsverbandvodeventer.nl/>
- Samenwerkingsverband Regio Zutphen: <https://www.samenwerkingsverbandregiozutphen.nl/>

Ook andere samenwerkingsverbanden uit de (brede) regio weten ons te vinden als er sprake is van een specifieke onderwijsvraag.

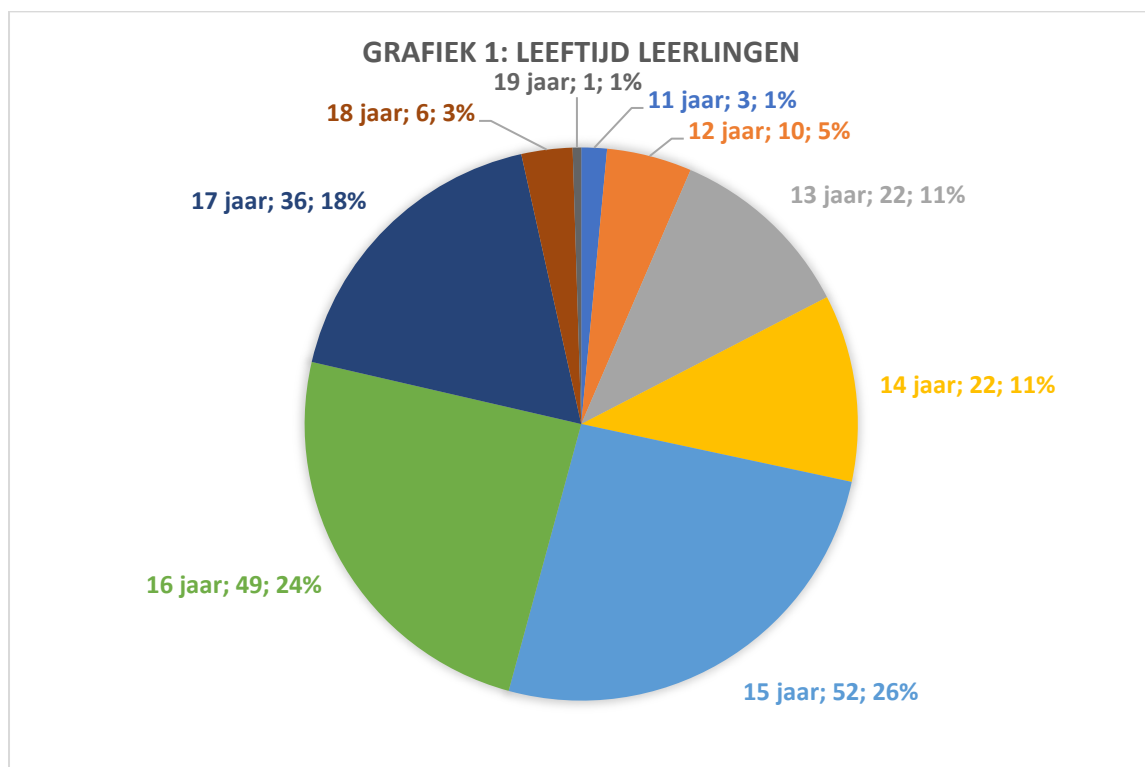

LEERLINGPOPULATIE EN KENGETALLEN

In onderstaande tabel zijn de leerlingaantallen aan het begin van het schooljaar 2018-2019 weergegeven, verdeeld over de verschillende locaties en arrangementen:

Locatie	Dagbesteding	Op Weg naar werk	Arbeid met ondersteuning	Arbeid	Totaal
Apeldoorn	0	1	18	6	25
De Start	0	4	62	8	74
Op Weg	1	10	6	0	17
De Wegwijzer	1	6	44	4	55

De leeftijden van de leerlingen staan hieronder in een grafiek weergegeven.

De leerlingen van De Bolster hebben vaak te maken met een ontwikkelingsachterstand en/of gedragsproblemen, waardoor zij extra ondersteuning nodig hebben om tot leren en ontwikkeling te komen. De leerlingen hebben een grote begeleidingsbehoefte en hebben een sensitief en responsief leerklimaat nodig met voldoende aandacht, structuur, voorspelbaarheid en ondersteuning.

DEEL 2: ONDERWIJSONDERSTEUNING DE BOLSTER

De structuur van de beschreven onderwijsondersteuning van De Bolster is opgebouwd uit, verschillende onderdelen, zoals aangehouden in het document van de basisondersteuning van het samenwerkingsverband (zie bijlage).

1. AANPASSING VAN DE ONDERWIJSSITUATIE

1.1 SAMENWERKINGSRELATIE MET DE LEERLING

Op onze school heeft elke leerling een vaste mentor, waarmee hij/zij meerdere contactmomenten heeft per dag. De mentor is de spil en het vaste aanspreekpunt voor de leerling, waardoor een goede samenwerkingsrelatie van groot belang is. De mentor voert individuele gesprekken met de leerling en zoekt een balans tussen sturing enerzijds en de inbreng van de leerling anderzijds. De mentor stelt in samenspraak met de leerling doelen in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en samen bepalen zij waar de leerling naar toe wil werken.

Op De Bolster bekijken we continu wat de leerling nodig heeft in zijn/haar context om de komende periode de gestelde doelen te behalen. Dit doen we in samenwerking met de leerling, ouders/verzorgers en eventuele professionals. Wij vinden het belangrijk om niet te praten over een leerling, maar met de leerling. Individuele gesprekken zijn vaak gericht op aandachtspunten en de doelen op sociaal-emotioneel gebied of om de motivatie van de leerlingen te vergroten.

1.2 PEDAGOGISCH KLIMAAT

Op onze school heerst een positief en veilig leerklimaat. Wij vinden respect voor elkaar en rekening houden met ieders mogelijkheden erg belangrijk. Er wordt dan ook veel (structureel en vraaggericht) aandacht besteed aan de sociale vaardigheden en sociaal-emotionele ontwikkeling om de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de leerlingen te vergroten. De Bolster werkt continu aan het behoud en onderhoud van een veilig klimaat binnen de school. De medewerkers zijn erop gericht om door middel van hun pedagogisch handelen alle leerlingen op een positieve manier de dag door te laten komen. Door preventief handelen wordt ervoor gezorgd dat escalaties en conflicten zo veel als mogelijk voorkomen worden. Er worden duidelijke regels en grenzen gesteld. Dit gebeurt door gezamenlijk en positief geformuleerde school- en klassenregels op te stellen en door actief klassenmanagement waarbij leerlingen de eigenaars zijn. Daarnaast leggen leerkrachten de focus op positief en gewenst gedrag, door zo concreet mogelijk te beschrijven wat er van een leerling wordt verwacht. Jaarlijks worden er vragenlijsten afgenomen om het (sociale) veiligheidsgevoel van leerkrachten en leerlingen in kaart te brengen. Eventuele interventies worden ingezet om het veilige leerklimaat te borgen of te verbeteren.

De schoollocaties van De Bolster zijn kleinschalig, waardoor veel overzicht voor leerlingen en leerkrachten gecreëerd wordt. De klassen hebben een duidelijke structuur en leerkrachten bieden pedagogische ondersteuning op maat. Een mentorgroep bestaat uit maximaal 12 tot 13 leerlingen,

waarbij in fase 1 en 2 ongeveer de helft van de klas praktijklessen volgt en de andere helft theorie. Hierdoor volgen leerlingen de lessen vaak in groepjes van 6/7 en kan er veel toezicht en nabijheid geboden worden. Leerlingen kunnen altijd in het zicht zijn, ook tijdens pauzes en overige vrije momenten. Onze school handelt actief conform het pestprotocol, pesten wordt niet getolereerd.

DE-ESCALEREND WERKEN

Bij De Bolster worden alle medewerkers getraind om de-escalerend te werken. Hierbij wordt veel aandacht besteed aan vroegsignalering, preventief handelen en adequaat reageren op gedrag. Door de leerling goed te (leren) kennen, het gedrag van de leerling te observeren en eventueel gebruik te maken van signaleringsplannen, kan in een vroegtijdig stadium preventief gereageerd worden op bepaald gedrag waardoor conflicten en/of escalaties voorkomen kunnen worden. Hierbij wordt getracht om te kijken “achter het gedrag” in plaats van reactief te reageren op gedrag. We onderzoeken waar het gedrag vandaan komt door de leerling uit de situatie te halen en wanneer mogelijk in gesprek te gaan. Om escalatie te voorkomen wordt tevens gebruik gemaakt van een time-out methode (c.q. het stappenplan).

TIME-OUT METHODE

Op De Bolster gaan we uit van het idee dat gedrag niet alleen voortkomt uit kenmerken van de leerling, maar ontstaat uit de interactie tussen de leerling en zijn omgeving van dat moment (onder andere de medeleerlingen en de leerkracht). Het gedrag van de leerling beïnvloedt de leerkracht, maar andersom hebben ook leerkrachtkenmerken invloed op de interactie. Als het een leerling niet lukt om zijn gedrag aan te passen, wordt gewerkt met een time-out aan de hand van het stappenmodel. Dit model is terug te vinden in de bijlage. Het model is bedoeld om op een milde, voorspelbare en consequente wijze om te gaan met ongewenst gedrag of conflictsituaties op school. Daarnaast willen we met dit model uit de machtsstrijd en straf blijven. Een time-out dient niet alleen als een moment waarin de leerling kan overschakelen van storend gedrag naar gewenst gedrag. Het is ook een reflectiemoment voor de leerkracht. Hij of zij kan zich bezinnen op het wijzigen van de aanpak, waardoor er weer een werkbare situatie ontstaat. Een time-out is bedoeld om ruimte te creëren voor contactherstel met als doel zo snel mogelijk het lesprogramma te vervolgen. Een time-out kan genomen worden op verschillende plekken, in of buiten de klas of buiten het schoolgebouw. Elke locatie heeft een eigen time-out ruimte en time-out medewerker en leerlingen kunnen ook naar het leerplein. Het leerplein staat los van de school en is een rustige en prikkelarme ruimte waar leerlingen tot rust kunnen komen en vervolgens verder kunnen met zijn/haar schoolwerk. De leerlingen worden op het leerplein begeleid door een didactisch- en twee pedagogisch medewerkers, die erop gericht zijn de leerling op een rustige manier de klas in te laten stromen. Na een time-out wordt er altijd een contactherstelgesprek gevoerd met de betreffende leerkracht, waarna de leerling weer instroomt en deelneemt aan het reguliere lesprogramma.

1.3 CONTROLE VAN DE SCHOOLGANG

De Bolster handelt conform een verzuimprotocol dat jaarlijks wordt geëvalueerd. De absenties van leerlingen worden elke dag bijgehouden en geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem. Als leerlingen afwezig zijn wordt er dezelfde dag contact opgenomen met ouders/verzorgers en/of met de leerling zelf. Er wordt gecontroleerd op (zorgwekkend) school- en ziekteverzuim en de leerplichtambtenaar wordt ingeschakeld bij vermoedens van ongeoorloofd verzuim. Bij zorgwekkende signalen, wordt de leerling besproken in het CvB-overleg en wanneer nodig worden acties uitgezet. Bij een beperkte belastbaarheid in verband met persoonlijke problematiek kan een leerling, in overleg met ouders en wanneer nodig met de leerplichtambtenaar, een aangepast rooster krijgen. Dit wordt beschreven in het OPP en wordt regelmatig geëvalueerd.

2. AANPASSING LEERSITUATIE

2.1 DIDACTISCH KLIMAAT

De Bolster hanteert een 5 gelijke dagen-model. De lessen en het lesprogramma lopen hierdoor volgens een vaste en overzichtelijke structuur. De schooldag bestaat uit drie lesblokken van twee lesuren, welke worden afgewisseld door korte pauzes. Elke leerling volgt een vast rooster, zonder tussenuren. Hierdoor hebben leerlingen te maken met minder wisselingen van leerkrachten en lessen en zijn de vrije (pauze) momenten kort en overzichtelijk. Door dit model hebben leerlingen relatief korte lesdagen, waardoor er meer ruimte is voor vrije tijd en ontspanning in de middag. Bij afwezigheid van een leerkracht, worden de lessen vervangen door vaste invalleerkrachten of worden de leerlingen onderverdeeld in andere lessen. Hierdoor wordt de structuur gewaarborgd en wordt lesuitval voorkomen. De locatie Apeldoorn hanteert een 4 gelijke dagen model, waardoor leerlingen op vrijdag eerder vrij zijn.

Alle leerlingen starten en eindigen de dag in hun mentorklas met een “soft-skills”-moment. Tijdens deze momenten wordt aandacht besteed aan hoe de leerling erbij zit en of er nog bijzonderheden zijn. Hierdoor kan tijdig worden geanticipeerd om eventuele bijzonderheden en kan hier rekening mee worden gehouden. Daarnaast wordt aandacht besteed aan sociale vaardigheden (luisteren naar elkaar, rekening houden met elkaar). Naarmate een leerling verder komt in fases, wordt er steeds meer aandacht besteed aan zelfredzaamheid en zelfstandigheidsbevordering. Leerlingen worden gestimuleerd om zelf verantwoordelijkheid te nemen en hulpvragen te stellen. Daarnaast is beweging een belangrijk onderdeel van het lesprogramma, in fase 1 en 2 hebben leerlingen minimaal drie sportmomenten gedurende de week. Ook tijdens de sportlessen wordt veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden.

Op De Bolster wordt instructie gegeven aan de hand van het Explicitiete Directe Instructie (EDI)-model. Het activeren van voorkennis, instructie, begeleide in-oefening, lesafsluiting en zelfstandige verwerking staan hierin centraal. Hiermee wordt de effectiviteit van de lessen verhoogd en ligt de focus op succeservaringen, waardoor de leerprestaties van leerlingen worden verbeterd. Door kwalitatief goede instructie en doordat de leerlingen actief worden betrokken bij de les, wordt een

grote mate van betrokkenheid gerealiseerd en doen leerlingen actief mee aan de les. Hierbij vinden wij het van belang dat er continu wordt gecontroleerd of leerlingen de lesstof begrijpen en beheersen door gedurende de les veel vragen te stellen en voldoende denktijd te bieden. Daarnaast besteden we veel tijd en aandacht aan herhaling en visuele ondersteuning bij de lesstof.

Leerlingen kunnen theorie- of branchegerichte certificaten behalen op hun eigen niveau en tempo. Deze worden vastgelegd in een persoonlijk portfolio. Door te werken met certificaten op ieder niveau, doen leerlingen succeservaringen op en wordt de motivatie vergroot. De certificaten kunnen bijdragen aan de mogelijkheden op de toekomstige arbeidsmarkt.

2.2 ONDERSTEUNING BIJ HUISWERK

Bij De Bolster streven wij er naar dat elke leerling alle lesstof onder schooltijd kan maken. Hierdoor krijgen leerlingen niet of nauwelijks schoolwerk mee naar huis.

3. AANPASSING LESMATERIALEN/LESINSTRUCTIE

3.1 INSTRUCTIE

Bij De Bolster krijgt elke leerling een lesprogramma op maat. Door middel van het EDI-model kan goed worden aangesloten en afgestemd op de verschillende niveaus van leerlingen. De leerkrachten differentiëren hierbij naar lesstof, tempo, leertijd, instructie, toetsing en beoordeling. Tijdens elke instructie-les is voldoende aandacht voor leerlingen die verlengde instructie nodig hebben.

3.2 LEERACHTERSTANDEN

Veel leerlingen worden bij De Bolster aangemeld met een leerachterstand. Bij aanvang wordt bij elke leerling niveaubepalingstoetsen afgenomen, op basis waarvan het lesprogramma passend gemaakt kan worden. Leerlingen krijgen zo ondersteuning op maat en onderwijs op hun eigen niveau. Op onze school kunnen leerlingen met lees- en spellingsproblemen en met een taalachterstand (tijdelijke) ondersteuning krijgen door een logopedist/taalspecialist. Dit geldt ook voor kinderen met rekenproblemen/-achterstanden. Leerlingen kunnen extra oefenmateriaal krijgen en daarnaast zijn er mogelijkheden voor individuele begeleiding buiten de klas.

3.3 DYSLEXIE/DYSCALCULIE

Op onze school worden leerlingen gescreend op dyslexie als hier vermoedens over zijn. Er is een taalspecialist in huis die remedial teaching geeft. Een leerling met dyslexie of dyscalculie heeft recht op faciliteiten, zoals extra ondersteuning of tijd. Op onze school wordt het programma Kurzweil ingezet als compenserend hulpmiddel om leerlingen klassikaal te ondersteunen bij taal, rekenen/wiskunde en Leren Leren. Kurzweil wordt niet alleen ingezet bij leerlingen waarbij sprake is

van een leerstoornis, maar kan ingezet worden bij alle leerlingen. Bij een groot deel van de leerlingen is sprake van een leerprobleem/-achterstand (al dan niet als gevolg van sociaal-emotionele en gedragsproblematiek). Bij het gebruik van Kurzweil gaat het niet alleen om het verbeteren van de leerprestaties (effecten van lezen en schrijven), maar ook om de leerlingen mee te laten doen op zijn eigen niveau en het zelfvertrouwen te vergroten. Onze leerlingen willen we met behulp van het vak Mediawijsheid stimuleren om actief deel te nemen aan de informatiemaatschappij, om daardoor hun persoonlijke succesansen te vergroten.

3.4 AANPASSING LESPROGRAMMA

Op onze school krijgt elke leerling zijn eigen onderwijsprogramma op maat, afgestemd op mogelijkheden, begeleidingsbehoefte en belastbaarheid. Leerlingen volgen de vakken op hun eigen niveau en in hun eigen tempo. Door middel van methode-onafhankelijke toetsing (Cito/Deviant) wordt de didactische ontwikkeling van elke leerling nauwkeurig in kaart gebracht.

4. AANPASSING RUIMTELIJKE OMGEVING

4.1 OVERZICHTELIJKE, PRIKKELARME OMGEVING

Bij De Bolster zijn we ervan overtuigd dat de leerlingen het best tot hun recht komen in een prikkelarme en overzichtelijke leeromgeving. Wij hanteren daarom de volgende uitgangspunten:

- In fase 1 en 2 proberen wij de lokaalwisselingen voor leerlingen te minimaliseren. Alle AVO-vakken worden in hetzelfde lokaal gegeven en leerlingen hoeven alleen van lokaal te wisselen wanneer zij naar de praktijklessen gaan. In fase 3 bestaat het lesprogramma voor een groot deel uit praktijklessen. Om deze leerlingen optimaal voor te bereiden op een uitstroom op arbeid, worden leerlingen gestimuleerd om te oefenen en om te gaan met wisselende ruimtes en leerkrachten/begeleiders. Als leerlingen hier (nog) niet aan toe zijn, wordt gekeken naar de mogelijkheden om de lokaalwisselingen zo veel als mogelijk te beperken.
- Alle lokalen zijn voorzien van een time-timer, waardoor voor leerlingen het begrip tijd visueel en duidelijk wordt gemaakt. Hierdoor wordt de zelfstandigheid van leerlingen bevorderd en leren leerlingen om te gaan met het begrip tijd en dit efficiënt in te zetten.
- Er is sprake van een vaststaand en gevisualiseerd dagprogramma.
- Binnen een locatie worden eenduidige afspraken en regels gehanteerd.
- In Voorst heeft elk klaslokaal een eigen buitenruimte, waar leerlingen pauze kunnen houden. Hierdoor is er ook tijdens de pauze voldoende toezicht en nabijheid. Leerlingen moeten in de pauze bij hun eigen klas blijven, waardoor er zicht is op alle leerlingen. Ook op de locatie Apeldoorn kan voldoende toezicht en nabijheid worden geboden tijdens de pauze-

momenten, de leerlingen hebben een aparte pauzeplek en afwijkende pauze-tijden van de andere leerlingen in het gebouw.

- Leerlingen kunnen gebruik maken van hulpmiddelen om omgevingsprikkels te minimaliseren, zoals het gebruik van een geluidswerende koptelefoon of het creëren van een afgeschermd werkplek. De inzet van dergelijke hulpmiddelen wordt beschreven in het OPP en het effect wordt regelmatig geëvalueerd met als doel de inzet af te bouwen. Wij proberen het gebruik van dergelijke hulpmiddelen te minimaliseren en alleen in te zetten wanneer nodig.

4.2 TOEGANKELIJKHEID

Geen aanvullingen met betrekking tot de basisondersteuning.

5. INZET EXPERTISE

5.1 INZET EXPERTISE

ONDERWIJZEND PERSONEEL (MENTOR, AVO-LEERKRACHTEN, PRAKTIJCLEERKRACHTEN EN LERAARONDERSTEUNERS)

De mentoren fungeren als de spil in de begeleiding van de leerling en coördineren het dagelijkse proces en het onderwijstraject. Een mentor is verantwoordelijk voor de invulling en coördinatie van het onderwijstraject en de uitvoering van het ontwikkelingsperspectiefplan van de leerling. Het lesprogramma wordt vormgegeven door AVO-leerkrachten, praktijkleerkrachten en leraarondersteuners. Zij zijn betrokken bij de dagelijkse begeleiding en voorzien de leerling van onderwijs. Daarnaast worden het team van onderwijzend personeel ondersteund door drie bovenschoolse medewerkers die ingezet kunnen worden voor inval en extra ondersteuning.

INZET PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Het onderwijzend personeel wordt bij de dagelijkse gang van zaken ondersteund door de inzet van pedagogisch medewerkers. Deze medewerkers worden op verschillende manieren ingezet om zowel leerlingen als personeel te ondersteunen bij het onderwijsproces. Hierbij kan worden gedacht aan het structureel of incidenteel inzetten van intensieve (1:1) begeleiding en het coachen of begeleiden van leerlingen en leerkrachten. De time-out of het leerplein worden begeleid door pedagogisch medewerkers. De begeleiding is gericht op herstel van gedrag en contact.

TAALSPECIALIST

Voor leerlingen met een ondersteuningsvraag gericht op de taalontwikkeling kan gebruik gemaakt worden van de inzet van een taalspecialist. De taalspecialist richt zich met name op ondersteuning voor leerlingen met lees- en/of spellingsproblemen, dyslexie, taalontwikkelingsstoornis of NT2-

leerlingen. De extra ondersteuning is afgestemd op een specifieke hulpvraag en richt zich op het leerproces van de leerling.

STAGEBUREAU

De medewerkers van het stagebureau ondersteunen leerlingen bij het in kaart brengen en verbeteren van de arbeids- en werknemersvaardigheden gedurende het onderwijstraject. In fase 1 en 2 is het stagebureau coördinerend betrokken bij het ontwikkelen van de arbeidsvaardigheden. Vanaf fase 3 worden leerlingen individueel begeleid door het stagebureau. De betrokkenheid van het stagebureau wordt hiermee vergroot naarmate leerlingen in een hogere fase worden geplaatst en de nadruk meer komt te liggen op het volgen van arbeidstraining/stage. Het stagebureau onderzoekt de aansluiting van leerlingen van het profiel richting de uitstroom op de arbeidsmarkt en ondersteunt bij het aanvragen en verkrijgen van de juiste indicatie(s). Hiervoor onderhouden zij contacten met (stage)bedrijven, het UWV, gemeenten, onderwijsinstellingen, zorginstelling De Beele en netwerkpartners.

COMMISSIE VOOR DE BEGELEIDING

De Commissie voor de Begeleiding (CvB) bestaat uit de schoolleider, orthopedagogen en intern begeleiders en kunnen op afroep gebruik maken van de expertise van maatschappelijk werk of een schoolarts. De CvB is verantwoordelijk voor de onderwijstrajecten van de leerlingen en volgt deze o.a. aan de hand van leerlingbesprekingen en het evalueren van het OPP. Als het traject van een leerling stagneert, schakelt de mentor via een signaalbrief de CvB in voor een adviesvraag op het gebied van didactische en/of pedagogische begeleiding. Hierdoor kan extra begeleiding worden ingeschakeld of kan het onderwijstraject van de leerling worden aangepast. Daarnaast kan de CvB worden ingezet voor (individuele) ondersteuning of coaching van het personeel. De orthopedagoog voert (desgewenst) handelingsgerichte diagnostiek uit om een gericht advies aan leerkrachten en overige medewerkers te kunnen geven.

OVERIGE EXPERTISE

Bij de trajecten van de leerlingen van De Beele zijn behandelcoördinatoren en GZ-psychologen betrokken bij de behandeling en kan indien nodig therapie worden ingezet. Voor de externe leerlingen kan gebruik gemaakt worden van de beschikbare therapievormen, mits daar een indicatie voor wordt aangevraagd. Hierbij kan gedacht worden aan de inzet van Hondgenoot, Psychomotorische Therapie (PMT) of andere (vak)therapeutische ondersteuning.

6. ONDERSTEUNINGSSTRUCTUUR

6.1 DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING & 6.2 LEERKRACHTENONDERSTEUNING

Het onderwijsteam bespreekt dagelijks aan het eind van de dag hoe de dag is verlopen en of er bijzonderheden zijn. Hierbij is de mogelijkheid om casussen te bespreken onder begeleiding van een lid van de CvB. Gedurende het schooljaar worden er een of meerdere studiedagen georganiseerd die in het teken staan van deskundigheidsbevordering, waarbij aandacht wordt besteed aan onderwerpen die de professionaliteit van het team vergroten. Wanneer nodig kan er individuele of groepsgerichte coaching worden ingezet door een interne of externe medewerker. De individuele scholing van medewerkers komt aan de orde bij de jaargesprekkencyclus. Alle medewerkers kunnen hun interesse voor (persoonlijke) scholing kenbaar maken (bij voorkeur in relatie tot de (organisatorische) doelen van de school, de taakfunctieomschrijving en/of het opgestelde persoonlijk ontwikkelplan).

Alle leerkrachten hebben de volgende verplichte trainingen gevolgd:

- Training de-escalerend werken
- Training vlaggensysteem
- Training Suïcide preventie
- Veiligheidstrainingen (BHV, EHBO)
- Inclusiegericht werken

6.3 ROUTE INZET ONDERSTEUNING

HANDELINGSGERICHT WERKEN

Op De Bolster werken we volgens de zeven uitgangspunten van handelingsgericht werken:

1. Onderwijsbehoeften staan centraal;
2. Afstemming en wisselwerking;
3. De leerkracht doet ertoe;
4. Positieve aspecten zijn van groot belang;
5. Constructief samenwerken;
6. Doelgericht werken;
7. Systematisch, stapsgewijs en transparant.

Deze uitgangspunten vormen de basis voor onze werkwijze en de manier waarop onze begeleidingscyclus is vormgegeven. Hierbij staat de leerling centraal. Door te observeren, gesprekken te voeren en de (toets) resultaten te analyseren wordt er een beeld gevormd van de leerling, daarbij worden de stimulerende en belemmerende factoren in kaart gebracht. Vervolgens wordt bekeken

welke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte(n) de leerling heeft en wordt het onderwijsprogramma wanneer nodig hierop aangepast.

De didactische en sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt twee keer per jaar nauwkeurig en objectief in kaart gebracht door afname van methode-onafhankelijke toetsen en het invullen van verschillende vragenlijsten. De ontwikkeling wordt weergegeven in het OPP en het Compas en komt aan bod in de evaluaties en tijdens de leerlingbesprekingen. Bij eventuele stagnatie of achteruitgang, wordt in overleg met de CvB bekeken wat een leerling nodig heeft om weer tot ontwikkeling te komen.

6.4 VERSLAGLEGGING EN OPP

Na toelating van een leerling stelt de orthopedagoog een startdocument op, op basis van de (beschikbare) dossierinformatie, de informatie vanuit het intakegesprek en een eventuele observatie. Dit document vormt de aanzet voor het OPP. Leerlingen maken toetsen om hun niveau te bepalen en didactische doelen te kunnen stellen op het leergebied Weten. Gedurende de eerste vijf weken wordt een leerling goed geobserveerd. Naar aanleiding van de eerste observaties wordt door de leerkrachten vragenlijsten ingevuld om het huidige functioneren van de leerlingen goed in kaart te brengen en een startniveau te bepalen voor de gebieden Zijn, Willen en Kunnen. Als het startniveau is bepaald, wordt de leerling in een passend arrangement en fase geplaatst. De verschillen tussen het start- en verwacht eindniveau, zijn de opbrengsten die voor de betreffende leerlingen te behalen zijn. Deze opbrengsten worden verdeeld over het aantal verwachte schooljaren, tot het moment van uitstroom. Aan de hand van de ingevulde vragenlijsten (Leervoorwaarden Test, APPres) kunnen gerichte doelen worden gesteld en wordt de begeleidingsbehoefte in kaart gebracht.

Binnen zes weken na plaatsing of aanvang van het schooljaar stelt de mentorleerkracht, samen met de leerling, een OPP op. In dit OPP zijn het huidige leerlingprofiel en de verwachte streefniveaus opgenomen en wordt weergegeven welke doelen voor de leerlingen worden nagestreefd. Daarnaast wordt aan de hand van een Compas het functioneren van de leerling visueel gemaakt en wordt weergegeven welke gebieden extra aandacht behoeven. Het OPP wordt besproken met de leerling en zijn/haar ouders/verzorgers, zodat alle betrokkenen op de hoogte zijn van de gestelde doelen. Het OPP wordt twee keer per jaar geëvalueerd (halverwege en aan het eind van het schooljaar). Als de ontwikkeling op één of meerdere leergebieden afwijkt van het verwachte niveau, wordt besproken welke aanpassingen nodig zijn om het perspectief na te streven of wordt besproken of het perspectief naar boven of naar beneden moet worden aangepast.

Als een leerling uitstroomt, wordt een transitiedocument opgesteld waarin alle actuele gegevens en relevante informatie wordt weergegeven ten behoeve van een vervolgplek. De Bolster verleent tot twee jaar na uitstroom nazorg door het verstrekken van informatie op verzoek en na toestemming. Tot slot toetsen wij tot twee jaar na de uitstroombdatum of het door ons vastgestelde uitstroomperspectief is gerealiseerd.

6.5 BELEID EN ORGANISATIE

Geen aanvullingen op de basisondersteuning.

7. SAMENWERKEN DESKUNDIGEN

7.1 SAMENWERKINGSRELATIE MET OUDERS/VERZORGERS

Voor De Bolster is de samenwerking met ouders, verzorgers, wettelijk vertegenwoordigers en eventuele hulpverlening van essentieel belang. Zij worden nauw betrokken en samen bepalen we met de leerling de doelen en de koers voor het schooljaar. De meeste leerlingen van De Bolster verblijven op het Orthopedagogisch Behandelcentrum De Beele, waardoor er sprake is van een intensieve samenwerkingsrelatie met begeleiders, behandelcoördinatoren en clusterleiders. Elke ochtend en middag vindt er een warme overdracht plaats met groepsleiders. Bij de locatie Apeldoorn wordt alle ouders wekelijks op de hoogte gesteld aan de hand van weekoverzichten die door de mentoren worden verstuurd. Er is regelmatig en intensief contact met ouders/verzorgers, waardoor de lijnen kort zijn en zij goed op de hoogte blijven van het functioneren van de leerling.

Ouders/verzorgers worden betrokken middels een uitnodiging om het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) te bespreken, oudermiddagen, 10 minuten gesprekken, nieuwsbrieven en activiteiten, zoals een kerstmarkt en diploma-uitreiking en de schoolgids.

7.2 SAMENWERKINGSRELATIE MET EXTERNE BETROKKENEN

De Bolster vindt contacten en uitwisseling met externe partijen zeer belangrijk. We onderhouden daarom structurele contacten met externe instanties. Door de nauwe verbinding met De Beele kunnen de ondersteuningsvragen van leerlingen vanuit een integrale benadering beantwoord worden. Expertise vanuit onderwijs, zorg en behandeling komt hier samen in de integrale dag programmering. Onze ambitie is dat we een volwaardig partner blijven binnen de samenwerkingsverbanden in het kader van Passend Onderwijs.

Wij onderhouden systematische en gereguleerde contacten met:

- Samenwerkingsverbanden
- Scholen (waar de leerlingen vandaan zijn gekomen of naartoe gaan)
- Leerplichtambtenaar
- Wijkagent
- Schoolarts
- Landelijke organisatie speciaal onderwijs
- Omliggende gemeenten
- Begeleidende instanties van leerlingen

- UWV
- PO-raad
- LECSO

EXTRA ONDERSTEUNINGSAANBOD

Om leerlingen te kunnen ondersteunen bij hun onderwijsproces maken we onder andere gebruik van de volgende methoden, methodieken en begeleidingsmogelijkheden:

LEEFSTIJL

Dit is een programma voor jongeren binnen het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Binnen het onderwijs spelen sociaal-emotionele vaardigheden en normen en waarden een belangrijke rol. Met het Leefstijlprogramma worden leerlingen hiervan bewustgemaakt. Samen met klasgenoten doen ze activiteiten en opdrachten die het besef van 'goed omgaan met elkaar versterken. Het bevorderen van positieve groepsrelaties speelt in de Leefstijl-lessen een grote rol

ROTS & WATER SCHOOL

Op De Bolster wordt in fase 1 Rots & Water standaard een keer per week ingezet. Voor leerlingen uit fase 2 en 3 kan het waar nodig worden toegevoegd aan het programma. Het doel van Rots & Water is het vergroten van de communicatie- en sociale vaardigheden en welzijn bij leerlingen en het voorkomen en/of verminderen van sociale problemen zoals pesten, conflicten, uitsluiting, meeloopgedrag en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Er worden op een actieve en fysieke wijze sociale vaardigheden aangeleerd. Al spelenderwijs en via fysieke oefening worden sociale-communicatie-en confrontatie vaardigheden aangeleerd. Spel en fysieke oefening worden voortdurend afgewisseld door momenten van zelfreflectie, kringgesprek en gecompleteerd door het maken van verwerkingsopdrachten.

MAATSCHAPPELIJK VOORBEREIDENDE ACTIVITEITEN (MVA)

Voor de leerlingen in Voorst wordt in samenwerking met De Beele het integraal dagprogramma vormgegeven. Het doel is dat elke jongere een passend en overzichtelijk integraal dagprogramma heeft, gericht op onderwijs, behandeling en zorg (één kind, één plan). Binnen dit programma zijn gezamenlijke doelen voor leren, werken, burgerschap, wonen en vrije tijd gesteld. Waar nodig krijgen leerlingen maatschappij voorbereidende activiteiten (MVA) aangeboden, die passen bij het individuele traject. MVA-activiteiten kunnen tijdens het lesprogramma worden ingezet voor leerlingen die (tijdelijk) niet in staat zijn om een volledig onderwijsprogramma te volgen doordat zij dermate worden belemmerd door hun persoonlijke problematiek. MVA wordt doelgericht ingezet, waarbij in principe wordt gestreefd naar een volledig onderwijsprogramma.

LOCATIE OP WEG

Locatie Op weg biedt onderwijs aan leerlingen met een extra ondersteuningsvraag of een grotere begeleidingsbehoefte. De locatie bestaat uit twee verschillende klassen:

- **Mentorgroep 5:** Deze klas is bedoeld voor leerlingen die niet of gedeeltelijk in staat zijn om in een klas te functioneren en een zodanig grote begeleidingsbehoefte hebben, dat plaatsing op een andere locatie (nog) niet haalbaar is. De leerlingen die hier geplaatst worden zijn vaak tijdelijk of langere tijd niet naar school geweest en hebben een specifiek en individueel maatwerkprogramma nodig. De leerlingen hebben een vaste mentor en ondersteuner om wisselingen te voorkomen. De klas heeft een duidelijke structuur en er wordt pedagogische ondersteuning op maat geboden, waarbij de mogelijkheid bestaat om individueel met leerlingen aan de slag te gaan. Het doel van de maatwerkklas is om allereerst weer succeservaringen op te doen in een onderwijssetting. Vervolgens wordt bepaald hoe groot de begeleidingsbehoefte van een leerling is en wordt onderzocht welke ontwikkelmogelijkheden een leerling heeft en waar deze het best tot zijn recht komt. Hierbij kunnen leerlingen (stapsgewijs) doorstromen naar een andere locatie.
- **Mentorgroep 6:** In deze klas zitten leerlingen uit fase 3 binnen het arrangement Op weg naar werk of dagbesteding. De leerlingen hebben een dermate grote begeleidingsbehoefte dat zij veel ondersteuning nodig hebben om tot leren en ontwikkeling te komen. Er is sprake van een zeer kleinschalige en gestructureerde leeromgeving, waarbij het onderwijs wordt verzorgd door een vaste mentor en een ondersteuner. Hierdoor kan veel voorspelbaarheid en eenduidigheid worden geboden. Het onderwijs is voornamelijk gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid en sociale competenties van leerlingen, waarbij het trainen van arbeidsvaardigheden een groot onderdeel vormt.

DEEL 3: ONTWIKKELINGEN EN AMBITIES

Aangezien onderwijsontwikkeling een dynamisch proces is, blijven wij voortdurend leren en ontwikkelen.

TRAUMASENSITIEF SCHOOLKLIMAAT

Als school doen wij mee aan een onderzoek naar Traumasensitief onderwijs. Een groot deel van onze leerlingen hebben een of meerdere ingrijpende gebeurtenissen meegemaakt, waardoor zij mogelijk belemmerd worden in hun dagelijkse functioneren. Een groot gedeelte van het traumaherstel vindt plaats in de directe leefomgeving van het kind. Leerlingen brengen veel uren per week door op school, waardoor school een belangrijke rol kan spelen in het herstel. Door deel te nemen aan de training *Lesgeven aan getraumatiseerde kinderen* beogen wij de kennis van medewerkers op het gebied van trauma te vergroten en handvatten te bieden in de omgang met getraumatiseerde leerlingen. Wij streven er naar om vanaf het schooljaar 2020-2021 stapsgewijs een traumasensitief leerklimaat kunnen bieden voor leerlingen en medewerkers.

AANBIEDEN ENTREE-OPLEIDING

Vanaf het schooljaar 2020-2021 organiseren we binnen De Bolster een uitstroom-klas, waarbij een deel van de leerlingen een Entree opleiding volgt.

INWERKPROTOCOL ACTUALISEREN EN INWERKCOÖRDINATOR AANSTELLEN

Wij zijn bezig om ons inwerkprotocol te actualiseren en op zoek naar mogelijkheden om nieuwe leerkrachten nog meer en beter te ondersteunen gedurende de eerste twee jaar. Hierbij wordt gedacht aan het aanstellen van een inwerkcoördinator en het uitgebreid beschrijven van de inwerk-procedure.

FYSIEKE OMGEVING

Binnen De Bolster zijn we voortdurend op zoek naar mogelijkheden om ons gebouw, de mogelijkheden en de omgeving aan te laten sluiten op de behoefte van de leerlingen.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BASISONDERSTEUNING SAMENWERKINGSVERBAND

Vastgesteld niveau van basisondersteuning Regulier en VSO

1) Aanpassing van de onderwijssituatie

1.1 Samenwerkingsrelatie met de leerling	Cl. 4
Op onze school ziet de mentor zijn mentorleerlingen meerdere keren per week in de les	✓
Op onze school bouwt de mentor een vertrouwensband op met de leerling	✓
De leerling heeft een vast aanspreekpunt binnen de school, waar hij dagelijks op terug kan vallen	✓
Op onze school voert de mentor individuele gesprekken met de leerling	✓
Op onze school kan een leerling indien nodig wekelijks doelgerichte gesprekken voeren op school over de doelen uit het OPP	✓
Op onze school kan een leerling indien nodig wekelijks gesprekken voeren met een medewerker uit het ondersteuningsteam	✓
Op onze school worden de leerlingen, indien mogelijk, betrokken bij het opstellen van hun (leer)doelen in het OPP	✓

1.2 Pedagogisch klimaat	Cl. 4
Op onze school is een positief schoolklimaat voor de leerlingen: - er gelden positief geformuleerde gedragsregels - de leerling ontvangt feedback op concreet waarneembaar gedrag - positief gedrag van de leerling wordt benoemd en gestimuleerd door alle medewerkers - leerlingen worden door alle medewerkers direct aangesproken op hun (ongewenste) gedrag op school - docenten kennen hun leerlingen bij naam - waarin gezamenlijke afspraken zijn gemaakt over de aanpak van gedrag in de klas en in vrije situaties op school staan - dat periodiek getoetst wordt	✓
Alle medewerkers van onze school geven signalen over leerlingen door aan de mentor van de leerling	✓
Alle medewerkers van onze school geven zorgwekkende signalen over een leerling door aan de ondersteuningscoördinator/intern begeleider	✓
Onze school handelt actief conform een pestprotocol	✓
Binnen onze school is een gedragscode opgesteld waarin vastgelegd is hoe we met elkaar om horen gaan	✓
Een docent kan naast de gezamenlijke gedragsafspraken, maatwerk bieden voor individuele leerlingen	✓
Op onze school vindt minstens twee keer per jaar leerling-/groepsbespreking plaats (buiten de rapportvergadering om)	✓
Op onze school is er (les)aanbod voor leerlingen met problemen op het gebied van sociale vaardigheden	✓
Binnen het onderwijsprogramma van onze school is er aandacht voor algemene dagelijkse vaardigheden	✓
Binnen het onderwijsprogramma van onze school is aandacht voor het ontwikkelen van vaardigheden die de leerling nodig heeft in wonen, werken, vrije tijd en burgerschap	✓
Op onze school is altijd toezicht in de klas, tijdens de pauze en overige vrije momenten	✓
Op onze school worden individuele afspraken gemaakt over de invulling van pauzes en vrije momenten als dit nodig is	✓

Op onze school kan de leerling ondersteuning krijgen om faalangst te verminderen of onder controle te krijgen.	✓
--	---

1.3 Controle van de schoolgang	Cl. 4
Onze school handelt actief conform een verzuimprotocol	✓
Het verzuimprotocol wordt jaarlijks geëvalueerd met de leerplichtambtenaar	✓
Absenties worden elk lesuur geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (LVS)	✓
Op onze school wordt de absentieregistratie met regelmaat gecontroleerd op zorgwekkend/signaalverzuim	✓
Op onze school wordt bij afwezigheid van een leerling dezelfde dag met de ouders/verzorgers gebeld	✓
Onze school signaleert zorgwekkend ziekteverzuim en treedt in gesprek met ouders/verzorgers wanneer dit voorkomt	✓
De leerling wordt, moet toestemming van ouders/verzorgers, besproken in het kernteam/CVB zodra er sprake is van zorgwekkend ziekteverzuim	✓
Op onze school wordt de leerplichtambtenaar ingeschakeld bij vermoedens van ongeoorloofd verzuim	✓
Op onze school kan een leerling onderwijstijdverkorting/aangepast lesrooster krijgen indien nodig (en verantwoord kan worden naar de inspectie)	✓

2) Aanpassing leersituatie

2.1 Didactisch-klimaat	Cl. 4
De lessen op onze school hebben een vaste, voor de leerling inzichtelijke structuur	✓
Op onze school ontvangen de leerlingen les in studievvaardigheden	✓
Op onze school wordt begeleiding geboden op het gebied van zelfredzaamheid en zelfstandigheidsbevordering	
Leerlingen worden gecoacht op het gebied van werknemersvaardigheden wanneer zij stage lopen	

2.2 Ondersteuning bij huiswerk <i>(afhankelijk van de uitstroombestemming)</i>	Cl. 4
Op onze school kan de leerling dagelijks agendacontrole ontvangen	✓
Op onze school kan de leerling wekelijks ondersteuning krijgen bij het gebruik van de agenda	✓
Op onze school kan de leerling wekelijks ondersteuning krijgen bij het plannen van het huiswerk	✓
Op onze school kan de mentor, indien afgesproken, contact met ouders onderhouden over het huiswerk	✓
Indien afgesproken is er voor de leerling de mogelijkheid om individueel de dag voor- en na te bespreken.	✓
De leerlingen kunnen hun huiswerk maken op school	✓
De leerlingen kunnen onder didactisch toezicht hun huiswerk maken op school	✓
Op onze school is de opbouw en onderwerp van de les voor de leerling zichtbaar (op het bord)	✓
Indien er sprake is van huiswerk (afhankelijk van uitstroombestemming) wordt het huiswerk elke les genoteerd op het bord	✓
Indien er sprake is van huiswerk (afhankelijk van uitstroombestemming) heeft elke docent aandacht voor het gemaakte en geleerde huiswerk van de leerling	✓
Indien er sprake is van huiswerk (afhankelijk van uitstroombestemming) is het opgegeven huiswerk inzichtelijk voor ouders	✓

3) Aanpassingen lesmaterialen/lesinstructie

3.1 Instructie	Cl. 4
Op onze school is er mogelijk tot verlengde instructie binnen de les	✓
Op onze school is er de mogelijkheid tot herhaalde instructie	✓
Op onze school kunnen instructies visueel ondersteund worden	✓

3.2 Leerachterstanden <i>(achterstanden die niet correleren met cognitieve vaardigheden)</i>	Cl. 4
Op onze school is het mogelijk om kortdurende ondersteuning te krijgen bij het inhalen van leerachterstanden (buiten de les)	✓
Op onze school kunnen leerlingen met een taalachterstand tijdelijk extra ondersteuning krijgen	✓
Op onze school kunnen leerlingen met een achterstand in rekenen tijdelijk extra ondersteuning krijgen	✓
Op onze school kunnen leerlingen extra oefenmateriaal krijgen	✓

3.3 Dyslexie/Dyscalculie	Cl. 4
Op onze school wordt in het eerste schooljaar een dyslexiescreening gedaan als er vermoedens van dyslexie zijn	✓
Na screening en remedial teaching vindt mogelijk dyslexieonderzoek plaats op school	✓
Op onze school heeft een leerling met een dyslexieverklaring recht op extra faciliteiten	✓
Onze school heeft een remedial teacher/dyslexiebegeleider in dienst	✓
Op onze school kunnen leerlingen met dyslexie tijdelijk extra ondersteuning krijgen	✓
Op onze school vindt screening plaats op dyscalculie/ernstige rekenproblemen als hier aanleiding toe is	
Op onze school heeft een leerling met een dyscalculieverklaring/ernstige rekenproblemen recht op extra faciliteiten	
Op onze school kunnen leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen kortdurende/tijdelijke begeleiding krijgen	

3.4 Aanpassing lesprogramma	Cl. 4
Op onze school kan een leerling indien nodig aanpassingen krijgen in het lesprogramma zodat deze (meer) aansluit bij de ondersteuningsbehoeftes	✓
Op onze school is het mogelijk om te versnellen in het lesprogramma	✓
Op onze school is het mogelijk om te vertragen in het lesprogramma	✓

Op onze school is het mogelijk om enkele vakken op een ander niveau te doen	✓
Op onze school is het mogelijk om te verbreden: extra stof aan te bieden in de breedte	✓
Op onze school is het mogelijk dat er extra verdiepingsstof wordt gegeven	✓

4) Aanpassing ruimtelijke omgeving

4.1 Overzichtelijke, prikkelarme omgeving	Cl. 4
Op onze school zijn de lokalen ordelijk ingericht	✓
Op onze school zijn alle lokalen prikkelarm	✓
Op onze school kan een leerling, indien afgesproken een vast werkplek krijgen.	✓
Op onze school hangt in elk lokaal een klok en een time-timer	✓
Op onze school hebben leerlingen beperkt lokaalwisselingen	✓
Op onze school hebben de leerlingen een vast groepslokaal	✓
Indien nodig heeft de leerling les in één lokaal op onze school	✓
Op onze school kan de leerling werken in een afgeschermd werkplek (bv.autischot) in de klas	✓
Op onze school kan de leerlingen werken in de klas met geluidswerende hulpmiddelen (bv. koptelefoon)	✓
Op onze school kan een leerling incidenteel werken in een andere prikkelarme omgeving werken	✓
Op onze school zijn er aparte ruimtes waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende de pauzes en andere vrije momenten kunnen verblijven	✓
Op onze school kunnen leerlingen indien nodig geplaatst worden in een klas waar extra aandacht is voor structuur en begeleiding	✓

4.2 Toegankelijkheid	Cl. 4
Onze school is rolstoeltoegankelijk	✓
Op onze school kan een leerling gebruik maken van aangepast meubilair	✓
Op onze school is een invalidentoilet aanwezig	✓
Op onze school is een verzorgingsruimte aanwezig	✓

Op onze school is er ruimte voor individuele therapie op school	✓
---	---

5) Inzet expertise

5.1 Inzet expertise	Cl. 4
Op onze school is een ondersteuningscoördinator/intern begeleider aanwezig	✓
Op onze school is een leerlingbegeleider/counselor aanwezig	✓
Op onze school is een vertrouwenspersoon aanwezig	✓
Op onze school is een coach/begeleider voor docenten aanwezig	✓
Op onze school zijn onderwijsassistenten aanwezig	
Op onze school is een orthopedagoog of (gz-)psycholoog aanwezig/beschikbaar	✓
Op onze school is een maatschappelijk werker/jeugdhulpverlener aanwezig	✓
Op onze school is een remedial teacher (dyslexie/dyscalculie) aanwezig/beschikbaar	✓
Op onze school is een stagecoördinator aanwezig	✓
Er is een logopedist verbonden aan onze school	
Wij kunnen een beroep doen op een jeugdverpleegkundige/schoolarts verbonden aan onze school	✓
Er is een leerplichtambtenaar verbonden aan onze school	✓
Wij kunnen een beroep doen op de wijkagent	✓
Wij kunnen een beroep doen op een revalidatiearts	✓

6) Ondersteuningsstructuur

6.1 Deskundigheidbevordering	Cl. 4
Op onze school is er intervisie voor docenten	✓
Op onze school kunnen er casussen besproken worden onder begeleiding van een lid van het ondersteuningsteam	✓
De docenten van onze school beschikken over voldoende handvatten voor goed klassenmanagement	✓

De docenten van onze school beschikken over voldoende handvatten hoe om te gaan met leerlingen met extra ondersteuningsbehoeftes	✓
--	---

6.2 Docentenondersteuning	Cl. 4
Op onze school is coaching voor nieuwe docenten beschikbaar	✓
Op onze school is coaching beschikbaar op klassenmanagement	✓
Op onze school is coaching beschikbaar over communicatie/gespreksvoering	✓
Op onze school is coaching beschikbaar op het gebied groepsproces/groepsdynamica	✓
Op onze school is coaching beschikbaar gericht op de aanpak van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoeften	✓

6.3 Route inzet ondersteuning	Cl. 4
Op onze school is er een duidelijke route voor het bespreken van een leerling voor bespreking in het CVB (Commissie voor de Begeleiding VSO) of het ondersteuningsteam (regulier VO)	✓
Op onze school wordt de ondersteuningsvraag van de leerling tijdig en adequaat opgepakt door het CVB/ ondersteuningsteam	✓
Op onze school bespreekt een lid van het ondersteuningsteam de uitkomsten van de besprekingen met ouders	✓
Op onze school zijn de uitkomsten van de besprekingen inzichtelijk voor alle betrokkenen op school	✓
Op onze school is de voortgang van het ondersteuningstraject inzichtelijk voor alle betrokkenen, inclusief ouders	✓
Op onze school wordt de voortgang van het ondersteuningstraject vastgelegd	✓
De voortgang en ondersteuning van de leerling wordt minimaal twee keer per jaar besproken met ouders	✓
Op onze school wordt er minimaal jaarlijks gekeken of een leerling kan overstappen naar het regulier onderwijs	✓

6.4 Verslaglegging en OPP	Cl. 4
----------------------------------	--------------

Op onze school wordt de ondersteuningsbehoefte van de leerling vastgelegd in het LVS	✓
Op onze school wordt extra ondersteuning vastgelegd in een OPP	✓
De handelingsadviezen van de leerling (uit het OPP) zijn bekend bij de betrokken docenten	✓
Op onze school weten alle betrokkenen rondom de leerling waar het OPP te vinden is	✓

6.5 Beleid en organisatie	Cl. 4
Op onze school is er structureel aandacht voor het vergroten van deskundigheid van personeel	✓
Op onze school zijn de taken van de mentor vastgelegd	✓
Op onze school zijn de taken van de ondersteuningscoördinator/intern begeleider vastgelegd en worden jaarlijks geëvalueerd	✓
De ondersteuningsstructuur van de school is vastgelegd en inzichtelijk voor medewerkers en ouders	✓
Op onze school kent een ieder het schoolondersteuningsprofiel	✓
Het schoolondersteuningsprofiel is toegankelijk voor iedereen	✓
Op onze school wordt gewerkt volgens een dyslexieprotocol	✓
Op onze school wordt gewerkt volgens een dyscalculieprotocol	✓
Op onze school wordt gewerkt volgens een protocol medische handeling	✓
Op onze school wordt gewerkt conform vastgestelde privacyreglementen	✓
Op onze school wordt gewerkt volgens de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	✓
Op onze school is een schoolveiligheidsplan aanwezig en inzichtelijk voor iedereen	✓

7) Samenwerking deskundigen

7.1 Samenwerkingsrelatie met ouders	Cl. 4
Op onze school wordt het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) in samenspraak met ouders en leerling opgesteld	✓

Op onze school wordt de inzet van extra ondersteuning in overleg met ouders bepaald	✓
Op onze school bespreekt mentor en/of de ondersteuningscoördinator/intern begeleider zorgen met ouders	✓
Op onze school informeert de mentor ouders over zorgwekkende signalen van de leerling	✓
Op onze school consulteert de mentor ouders of zij dezelfde signalen zien	✓
Op onze school informeert de mentor ouders over positieve ontwikkelingen van de leerling	✓
7.2 Samenwerkingsrelatie met externe betrokkenen	Cl. 4
Er is regelmatig contact tussen school en de betrokken hulpverlening van de leerling	✓
Er wordt multidisciplinair overleg met externe betrokken georganiseerd	✓
De ondersteuning op onze school wordt afgestemd met de externe hulpverlening (gezamenlijke doelen)	✓
Er wordt veelvuldig samengewerkt met partners die Arbeid en dagbesteding verzorgen	✓
Er is ondersteuning aan ouders op de leefgebieden werk, wonen, vrije tijd, burgerschap (aanvraag uitkering, loonwaardemeting e.d.)	✓
Er is kennis van de sociale kaart, zowel op zorgvlak als op gebied van (beschermde) vrijetijdsbesteding	

BIJLAGE 2: TIME-OUT SYSTEEM

Visie

Onze visie gaat uit van het idee dat gedrag niet enkel en alleen voortkomt uit kenmerken van de leerling, maar dat het ook ontstaat uit de interactie tussen deze leerling en zijn omgeving van dat moment (o.a. de leerkracht). Het gedrag van de leerling beïnvloedt de leerkracht, maar andersom hebben ook leerkrachtkenmerken invloed op de interactie. Wanneer een leerling een time-out nodig heeft, zal er ongetwijfeld sprake zijn geweest van probleemgedrag bij de leerling. Het kan echter ook zo zijn dat de leerkracht niet de goede manier van afstemming heeft gevonden om deze leerling binnen de les te houden. De evenwichtsstoring ligt dan niet alleen aan de leerling, maar wordt ook veroorzaakt door de leerkracht die zijn eisen moet aanpassen aan de mogelijkheden van de leerling. Daarom dient een time-out niet alleen als schakelmoment voor de leerling (waarin de leerling kan switchen van probleemgedrag naar gewenst gedrag), maar ook als reflectiemoment voor de leerkracht waarin hij zich kan bezinnen over hoe hij zijn aanpak kan wijzigen waardoor er weer een werkbare situatie ontstaat. Door een time-out wordt ruimte gecreëerd voor contactherstel met als doel zo snel mogelijk het lesprogramma te kunnen vervolgen.

Het dient absoluut niet als strafmaatregel!

Stappenmodel

Binnen onderwijs Pluryn Noord wordt het stappenmodel als time-out methode gehanteerd.

Met dit model proberen wij voorspelbaar en consequent te zijn, maar ook op een milde en neutrale manier om te gaan met ongewenst gedrag en conflictsituaties op school. Daarnaast willen we met dit model uit de machtsstrijd en 'straf' blijven en juist mogelijkheden en ruimte creëren voor contactherstel waarna het lesprogramma zo snel mogelijk weer vervolgd kan worden.

Naast de mogelijkheid om in de eigen klas te schakelen in gedrag is er ook een time-out ruimte binnen de school en een leerplein buiten de school. In de time-out ruimte krijgen leerlingen een kort moment, in aanwezigheid van een time-out medewerker, de mogelijkheid krijgen om zich te uiten, te schakelen en tot rust te komen.

Daarnaast is er een leerplein ingericht waar leerlingen voor een langer moment naar toe kunnen. Het leerplein is een rustige en prikkelarme ruimte waar de leerling verder kan met zijn/haar schoolwerk, in aanwezigheid van één didactisch- en één pedagogisch medewerker. Vanuit het leerplein worden ook verlengde schooldagprojecten tot 16.30 uur georganiseerd.

Bij de stappen 1 en 2 blijven de pogingen tot schakelen en contactherstel binnen school. Stap 3 en 4 vinden plaats in- en vanuit het leerplein. Er wordt bij stap 3 en 4 vanuit het leerplein contact met ouders/verzorgers opgenomen. De medewerker van het leerplein geeft in dit contact aan wat er gaande is en bespreekt met ouders/verzorgers eventuele verklaringen voor het gedrag van de leerling.

Stap 1 t/m 3 volgen elkaar op. Stap 3 is niet zwaarder dan stap 1 en 2, maar omdat het de derde keer is dat de leerling een time-out nodig heeft duurt de stap langer en wordt de tijd ingevuld met schoolwerk bij het leerplein. Stap 4 volgt zo nodig op stap 3 maar kan ook direct worden ingezet als de situatie dusdanig veel onrust veroorzaakt dat de leerling de rest van de schooldag niet meer zijn/haar lesprogramma kan volgen. Bij stap 4 heeft de leerling tot 16.30 uur een verlengde schooldag. De leerling maakt in deze stap schoolwerk in het leerplein of werkt aan een project (klus) op het terrein van DHG of De Beele. Na een stap 1,2 of 3 is er bij het klaslokaal een contactherstelmoment met betreffende leerkracht waarna de leerling weer instroomt binnen zijn/haar lesprogramma. Bij stap 4 kan de leerling de volgende dag weer instromen na een contactherstelgesprek met de mentorleerkracht in aanwezigheid van ouders/verzorgers (en eventueel de intern begeleider van school).

Alle stappen worden zo mogelijk na een contactherstelmoment en aan het eind van een schooldag afgesloten. Een nieuwe schooldag is op deze manier altijd weer een nieuwe kans. De leerlingen die een stap 3 of 4 niet hebben kunnen afsluiten, omdat het schoolwerk nog niet af was, krijgen het te maken schoolwerk mee naar huis/leefgroep. Van ouders/verzorgers wordt verwacht dat zij de leerling begeleiden en ondersteunen bij het maken van het schoolwerk. Zolang het schoolwerk niet af is kan de leerling niet instromen binnen het schoolprogramma en blijft dus thuis of op de leefgroep tot het werk af is. Als het schoolwerk af is meldt de leerling zich de volgende dag bij de time-out medewerker op school. De time-out medewerker checkt of het schoolwerk inderdaad af is en na een contactherstelmoment met de leerkracht kan de leerling gelijk instromen binnen zijn/haar lesprogramma. Hierna start ook voor deze leerlingen het stappenmodel op betreffende dag gewoon weer bij stap 1.

Pedagogisch handelen leerkracht	
Stap 1	Je krijgt een time-out in je klas - 10 minuten -
Pedagogisch handelen leerkracht	
Stap 2	Je krijgt een time-out in de time-out ruimte op school - 10 minuten -
Pedagogisch handelen leerkracht	

Stap 3	Je krijgt een time-out met schoolwerk bij het leerplein Er wordt contact opgenomen met je ouders/verzorgers - 45 minuten -
Pedagogisch handelen leerkracht	
Stap 4	Je krijgt een time-out met (school)werk bij het leerplein Er wordt contact opgenomen met je ouders/verzorgers Morgen weer een nieuwe kans! - 1 verlengde schooldag tot 16.30 uur -

Pedagogisch handelen leerkracht

- In de basis gebruikt de leerkracht, naast het stappenmodel, natuurlijk zijn/haar eigen pedagogisch inzicht, handelen en gezond verstand bij (on)gewenst gedrag van de leerlingen. De leerkracht stelt duidelijke regels en grenzen en heeft samen met de leerlingen klassenafspraken gemaakt waar een ieder zich aan dient te houden. De leerkracht biedt tussen de stappen, in contact met de leerling, de leerling steeds de mogelijkheid om zijn/haar gedrag aan te passen en geeft hierbij de leerling de tijd om te schakelen of aan een verzoek te voldoen.

Stap 1

- Het lukt de leerling niet om in de reguliere lessituatie te schakelen en het ongewenste gedrag aan te passen. De leerkracht geeft de leerling stap 1. De leerling krijgt een schakelmoment van 10 minuten in de klas (op een door de leerkracht aangewezen plek).
- In een contactherstelmoment versterkt de leerkracht het gewenst gedrag van dat moment positief ("Fijn dat je weer verder kan met de les!"). Daarna worden nieuwe afspraken gemaakt en positieve verwachtingen genoemd.

Stap 2

- Wanneer de leerling volhardt of vervalt in ongewenste gedrag gaat de leerkracht over op toepassing van stap 2. De leerkracht neemt contact op met de time-out medewerker en benoemt kort waarom de leerling een time-out krijgt door middel van een beschrijving van het ongewenste gedrag.
- De leerling neemt plaats in de time-out ruimte waar de time-out medewerker aanwezig is. De leerling blijft in de afgesproken tijd in de time-out ruimte. Mocht de leerling na 10

minuten nog niet geschakeld zijn, dan neemt de time-out medewerker hierover contact op met de leerkracht. De leerkracht kan vervolgens stap 3 inzetten.

- Na stap 2 wordt bij terugkeer in de klas niet meer gesproken over hetgeen gebeurd is, maar versterkt de leerkracht in een contactherstelmoment het gewenst gedrag van dat moment positief ("Fijn dat je weer terug bent en verder kan met de les!").

Stap 3

- Wanneer de leerling na stap 2 toch weer vervalt in ongewenst gedrag wordt door de leerkracht stap 3 ingezet. De leerkracht neemt contact op met de time-out medewerker en stuurt de leerling naar de time-out. De time-out medewerker neemt contact op met het leerplein. Hierbij benoemt de time-out medewerker kort waarom de leerling stap 3 heeft gekregen.
- De leerling gaat 45 minuten naar het leerplein waar hij/zij, onder begeleiding van een didactisch- en pedagogisch medewerker, schoolwerk maakt en probeert te schakelen in gedrag.
- De leerpleinmedewerker neemt contact op met ouders/verzorgers en vraagt aan ouders/verzorgers of er oorzaken zijn die dit gedrag van de leerling kunnen verklaren.
- De leerling wordt na stap 3 naar de time-out medewerker gebracht. Na een kort contactherstelmoment met de leerkracht kan de leerling het lesprogramma vervolgen. Als de leerling niet meer in zijn/haar eigen (praktijk)les kan instromen vanwege de tijd, blijft de leerling tot het einde van betreffende les met een alternatieve opdracht bij de mentorleerkracht.

Stap 4

- Stap 4 volgt op stap 3 of wordt direct ingezet als de situatie dusdanig veel onrust veroorzaakt dat de leerling de rest van de schooldag niet meer zijn/haar lesprogramma kan volgen.
- De leerkracht neemt contact op met de time-out medewerker en stuurt de leerling naar de time-out.
- De time-out medewerker neemt contact op met het leerplein. Hierbij benoemt de time-out medewerker kort waarom de leerling stap 4 gekregen heeft en of de leerling tijdens de verlengde schooldag tot 16.30 uur gaat werken aan schoolwerk bij het leerplein of vanuit het leerplein bij een project (klus) op het terrein van DHG aan het werk gaat.
- De leerling gaat naar het leerplein en de leerpleinmedewerker neemt contact op met ouders/verzorgers om aan te geven dat de leerling een verlengde schooldag heeft.
- De leerling kan de volgende dag weer instromen na een contactherstelgesprek met de leerkracht in aanwezigheid van ouders/verzorgers. Dit gesprek is op het einde van de verlengde schooldag (tussen 16.00 en 16.30 uur) op de dag van de stap 4. Wanneer dit niet mogelijk is zal het gesprek de volgende ochtend voor schooltijd (of tijdens het eerste soft skill moment) plaatsvinden.

Registreren

Alle ingezette stappen (vanaf stap 2) worden door de betrokken leerkracht per leerling inhoudelijk geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (SOMtoday) bij incidentmeldingen. De time-out medewerkers en de medewerkers van het leerplein registreren alle stappen (2,3 en 4) in de time-out registratie (Drive).

Individuele afspraken

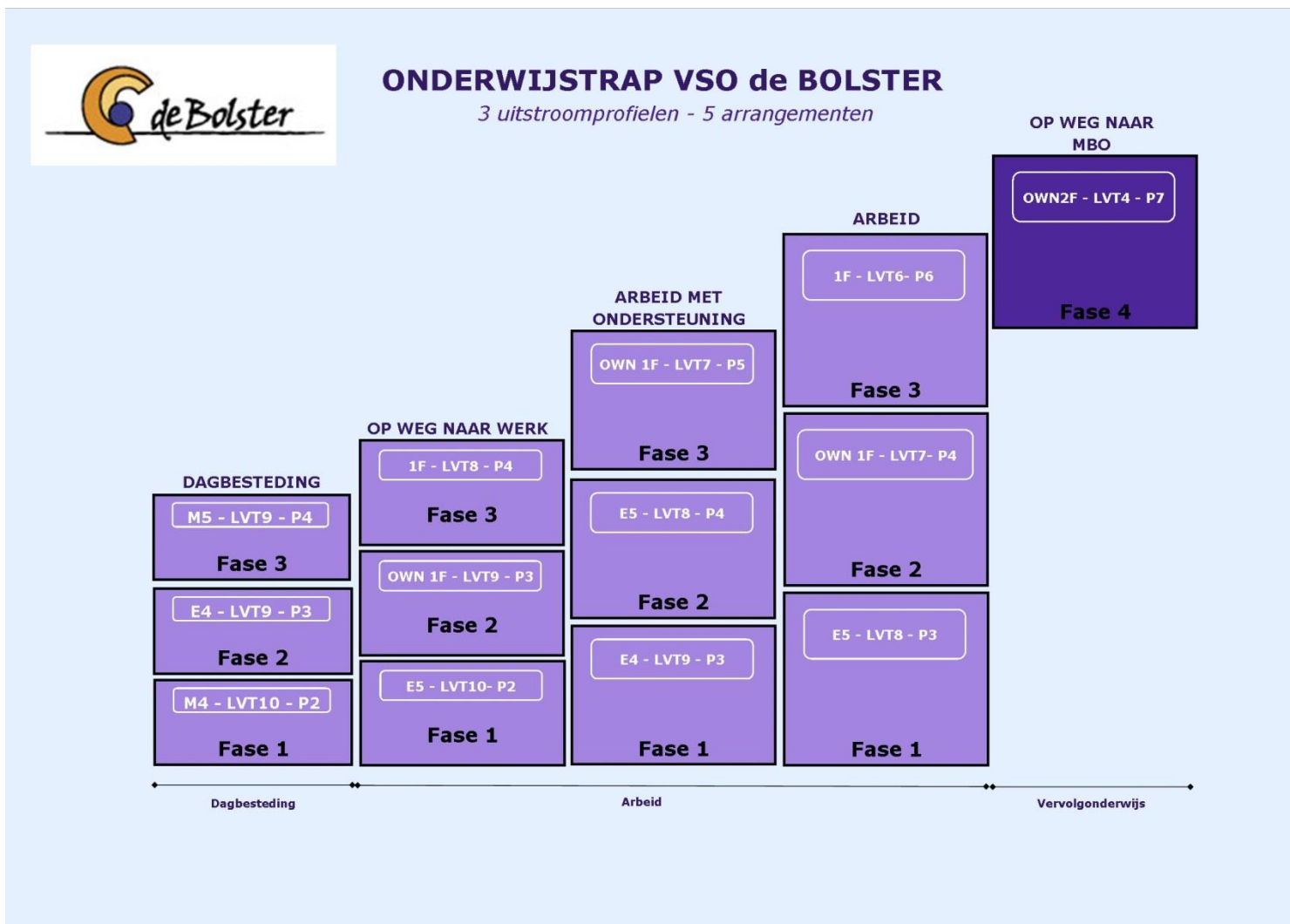
Het stappenmodel wordt in principe voor elke leerling gehanteerd. Wanneer in de praktijk of op grond van het dossier blijkt dat dit model voor een leerling niet passend is, worden er specifieke individuele afspraken gemaakt (in overleg met ouders/verzorgers en mentorleerkracht) over het wel of niet inzetten van bepaalde stappen.

Weglopen

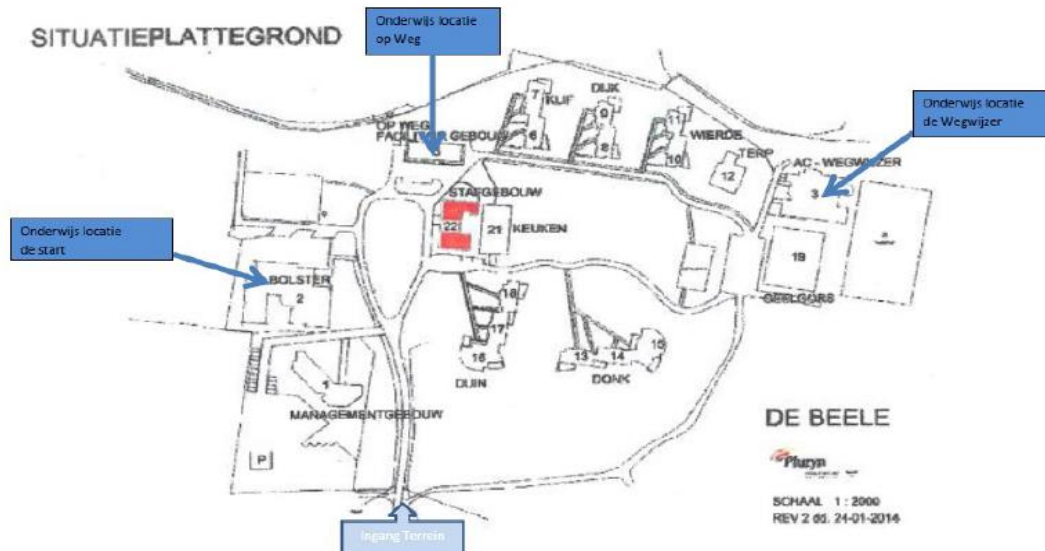
Als een leerling vanuit school of het leerplein wegloopt en zich buiten het schoolterrein bevindt, worden ouders/verzorgers hiervan op de hoogte gesteld en wordt de situatie aan hen overgedragen. Als de leerling terecht is wordt hij/zij direct naar het leerplein gebracht. Zodra de leerling in het leerplein is worden de mentorleerkracht en ouders/verzorgers hiervan op de hoogte gesteld en wordt stap 4 ingezet.

Einde schooldag

Bij geweld ten opzichte van medewerkers, middelen misbruik, ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag en andere extreme gevaarlijke/onveilige situaties (zie onderstaande tabel niveau 6 en niveau 7) wordt de leerling uitgesloten van het reguliere lesprogramma. Op de dag van het voorval wordt er via de time-out medewerker direct contact opgenomen met ouders/verzorgers en worden de leerling en de situatie overgedragen. De intern begeleider en locatieleider worden op de hoogte gebracht van het voorval en bepalen de tijdsduur van de time-out. De leerling is gedurende de dag van het voorval niet meer op school en/of bij het leerplein aanwezig. De volgende dagen heeft de leerling een time-out en is van 8.30 uur tot 16.30 uur bij een project aan het werk op het terrein. Na een herstelgesprek met de mentorleerkracht, in aanwezigheid van ouders/verzorgers, leerpleinmedewerker/time-out medewerker en intern begeleider, kan de leerling weer instromen binnen het reguliere lesprogramma.

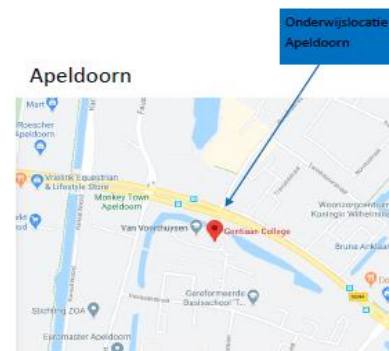

VSO stichting de Bolster

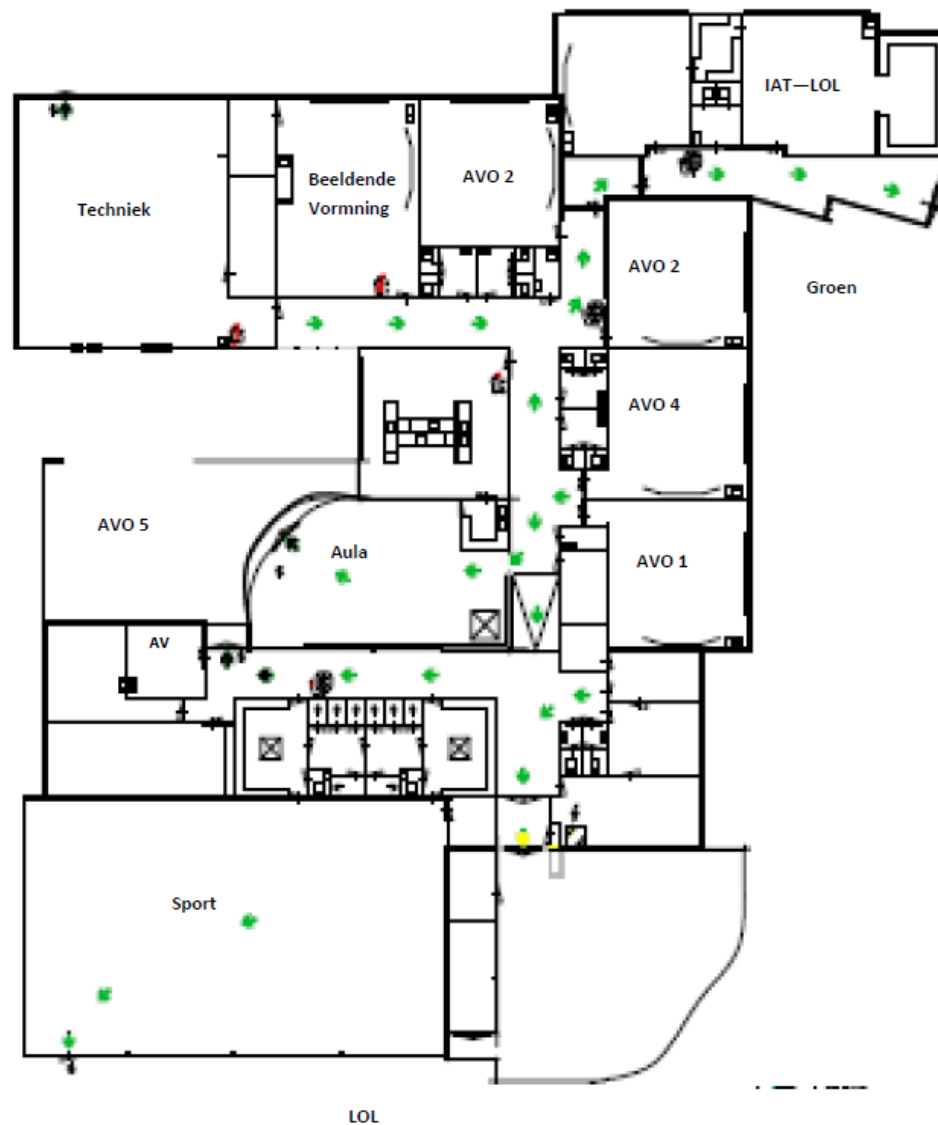

Algemene kenmerken:

- Leeftijd 12 tot 20 jaar
- Leerlingen met een ontwikkelingsachterstand en/of gedragsproblematiek
- 4 locaties (Voorst-3, Apeldoorn-1)
- Samenwerking met de Beele
- Inzet van pedagogische medewerkers in de school
- Pedagogische aanpak gericht op de-escaleren (Inzet time-out model)
- Leerplein als schakel tussen zorg-onderwijs
- Methodisch onderwijs (theorie-praktijk)
- Handelingsgericht werken als methode
- Hoog begeleidingsaanbod
- Onderwijs ingedeeld in fases/arrangementen
- Passend stagebeleid, ontwikkelingsgericht
- Ontwikkelgebieden Weten, Willen, Zijn en Kunnen.
- Bovenschools leraar ondersteuningsteam

De START

Kenmerken locatie de Start

- 5 AVO klassen (12-13 leerlingen per klas)
- 12 tot 16 jaar
- Aanbod Theorie:
 - Nederlands
 - Rekenen
 - Engels
 - Maatschappijleer
 - Biologie
 - Aardrijkskunde
 - Geschiedenis
- Uitstroomprofiel Arbeid, vervolgonderwijs
- Aanbod in 4 praktijkrichtingen verplicht:
 - Algemeen Techniek
 - Horeca—kooklessen
 - Groen
 - Facilitair
- Oriëntatie op Arbeid (OOA)
- Interne Arbeidstraining (IAT)
- Leren op Locatie (LOL)
- Sport- bewegingsonderwijs
- Arrangement Fase 1; Sturend aanbod
- Arrangement Fase 2; Begeleidend aanbod
- Media wijsheid (21ste eeuw vaardigheden)
- Aanbod leergebied overstijgend
- Mentor gericht onderwijs
- Kleine klassen 12 (6 theorie - 6 praktijk)

De Wegwijzer

Kenmerken locatie de Wegwijzer

- 14,5 tot 20 jaar
- 3 AVO klassen
- Aanbod in 4 praktijk richtingen (minimaal 2 keuzes)
Algemeen Techniek
Economie (Horeca)
Groen
Facilitair
- Basisaanbod theorie;
Nederlands
Rekenen
Engels
Burgerschap
- Aanbod gericht op werknemers vaardigheden
- Maatwerktrajecten, sturen op zelfregie
- Begeleidend/coachend onderwijs
- Arrangement Arbeid/arbeid met ondersteuning
- Begeleide Arbeidstraining (BAT)
- Zelfstandige Arbeidstraining (ZAT)
- Beroepspraktijk vorming (BPV)
- Sport- bewegingsonderwijs
- Media wijsheid
- Uitstroom gericht onderwijs, gericht op Arbeid
- Branche gericht aanbod

Stage & Transitie bureau

- Stageroute ontwikkelingsgericht (Handelingsgericht)
- Stagebeleid (sluit aan bij arrangementen)
- Inzet INVRA
- Maatwerk, stagecontract
- Onderwijs en onderwijstrajecten aanbod
- Coördineren & ondersteunen Uitstroom dagbesteding, werk, vervolgonderwijs

0.5
KANTOOR 12 m²
2 personen

Praktijk Algemeen

Mentor 6

Magazijn

Keuken

Mentor 5

0.11
KANTOOR 12 m²

0.12
KANTOOR 12 m²

0.13
KANTOOR 12 m²

0.14
KANTOOR 12 m²

0.15
KANTOOR 12 m²

0.16
KANTOOR 12 m²

0.17
KANTOOR 12 m²

0.18
KANTOOR 12 m²

0.19
KANTOOR 12 m²

0.20
KANTOOR 12 m²

0.21
KANTOOR 12 m²

0.22
KANTOOR 12 m²

0.23
KANTOOR 12 m²

0.24
KANTOOR 12 m²

0.25
KANTOOR 12 m²

0.26
KANTOOR 12 m²

0.27
KANTOOR 12 m²

0.28
KANTOOR 12 m²

0.29
KANTOOR 12 m²

0.30
KANTOOR 12 m²

0.31
KANTOOR 12 m²

0.32
KANTOOR 12 m²

0.33
KANTOOR 12 m²

0.34
KANTOOR 12 m²

0.35
KANTOOR 12 m²

0.36
KANTOOR 12 m²

0.37
KANTOOR 12 m²

0.38
KANTOOR 12 m²

0.39
KANTOOR 12 m²

0.40
KANTOOR 12 m²

0.41
KANTOOR 12 m²

0.42
KANTOOR 12 m²

0.43
KANTOOR 12 m²

0.44
KANTOOR 12 m²

0.45
KANTOOR 12 m²

0.46
KANTOOR 12 m²

0.47
KANTOOR 12 m²

0.48
KANTOOR 12 m²

0.49
KANTOOR 12 m²

0.50
KANTOOR 12 m²

0.51
KANTOOR 12 m²

0.52
KANTOOR 12 m²

0.53
KANTOOR 12 m²

0.54
KANTOOR 12 m²

0.55
KANTOOR 12 m²

0.56
KANTOOR 12 m²

0.57
KANTOOR 12 m²

0.58
KANTOOR 12 m²

0.59
KANTOOR 12 m²

0.60
KANTOOR 12 m²

0.61
KANTOOR 12 m²

0.62
KANTOOR 12 m²

0.63
KANTOOR 12 m²

0.64
KANTOOR 12 m²

0.65
KANTOOR 12 m²

0.66
KANTOOR 12 m²

0.67
KANTOOR 12 m²

0.68
KANTOOR 12 m²

0.69
KANTOOR 12 m²

0.70
KANTOOR 12 m²

0.71
KANTOOR 12 m²

0.72
KANTOOR 12 m²

0.73
KANTOOR 12 m²

0.74
KANTOOR 12 m²

0.75
KANTOOR 12 m²

0.76
KANTOOR 12 m²

0.77
KANTOOR 12 m²

0.78
KANTOOR 12 m²

0.79
KANTOOR 12 m²

0.80
KANTOOR 12 m²

0.81
KANTOOR 12 m²

0.82
KANTOOR 12 m²

0.83
KANTOOR 12 m²

0.84
KANTOOR 12 m²

0.85
KANTOOR 12 m²

0.86
KANTOOR 12 m²

0.87
KANTOOR 12 m²

0.88
KANTOOR 12 m²

0.89
KANTOOR 12 m²

0.90
KANTOOR 12 m²

0.91
KANTOOR 12 m²

0.92
KANTOOR 12 m²

0.93
KANTOOR 12 m²

0.94
KANTOOR 12 m²

0.95
KANTOOR 12 m²

0.96
KANTOOR 12 m²

0.97
KANTOOR 12 m²

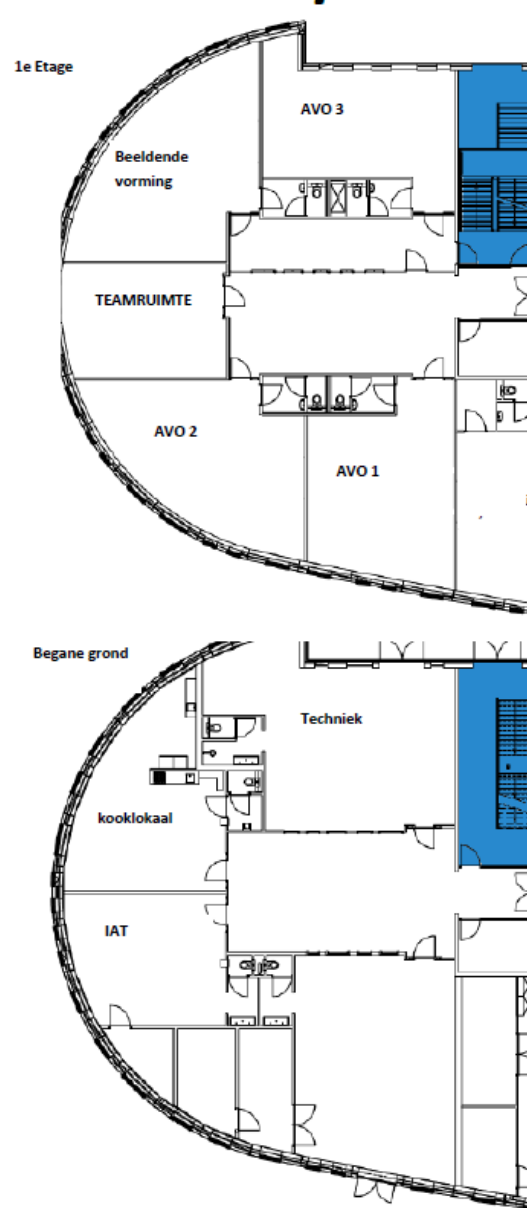
0.98
KANTOOR 12 m²

0.99
KANTOOR 12 m²

1.00
KANTOOR 12 m²

- Leerlingen 12-20 jaar
- Uitstroom gericht op Arbeid—dagbesteding
- Maatwerktrajecten (individueel passend)
- Sturend onderwijs vanuit eigen locatie
- Zeer kleinschalige en voorspelbare leeromgeving
- Grote begeleidingsbehoefte
- Aanbod praktijk (4 richtingen) (70%)
- Aanbod theorie (30%)
- Mentordocent / leraar ondersteuner
- Begeleide Arbeidstraining (BAT)
- Zelfstandige Arbeidstraining (ZAT)

Locatie Apeldoorn

Kenmerken locatie Apeldoorn

- Buitenlocatie, wijkschool
- 3 mentor klassen
- Maatwerk—traject specifiek
- Begeleidend coachend gericht onderwijs
- Geen structurele achtervang (pedagogisch)
Inzet time-out model
- Frequent contact ouders/verzorgers d.m.v. weekoverzichten
- Kleinschalig, overzichtelijk, nabij
- Stuurt op zelfregulatie/ zelfredzaamheid
- Uitstroomprofiel Arbeid, vervolgonderwijs
- Theorieaanbod
 - Nederlands
 - Rekenen
 - Engels
 - Burgerschap
 - Natuur
 - Aardrijkskunde
 - Geschiedenis
- Praktijk aanbod
 - Algemene Techniek
 - Horeca—kooklessen
 - Facilitair
 - Groen
- Interne Arbeidstraining (IAT)
- Begeleide Arbeidstraining (BAT)
- Zelfstandige Arbeidstraining (ZAT)
- Beroepspraktijk vorming (BPV)
- Sport- bewegingsonderwijs (Fitness, DOJO)
- Arrangement Fase 1
- Arrangement fase 2
- Arrangement fase 3/4 (combinatie)
- Media wijsheid